

Sedmična kolumna visokog predstavnika za BiH Christiana Schwarz-Schillinga “Odgovornost i dugoročna rješenja”

Odgovornost i dugoročna rješenja

Moj stav o tome kako osigurati prosperitetnu i demokratsku budućnost za Bosnu i Hercegovinu je poznat. Poznato je i moje mišljenje o tome ko je za to odgovoran: to je posao izabranih predstavnika ove zemlje. Ako to ne urade oni, neće niko. Kritikovao sam zato što tako mislim. No ja i dalje tako mislim jer je to istina. A ta istina nije nigdje očiglednija nego u Mostaru.

U Mostaru je postignut veliki napredak od vremena neposredno nakon rata kada je grad grcao u moru zastrašivanja, segregacije, kriminala, siromaštva i nefunkcionalnosti. Ali gotovo sve što je učinjeno da se to stanje promijeni na bolje uradila je međunarodna zajednica sama ili pak domaći akteri uz neophodnu podršku međunarodne zajednice.

Najjače političke stranke u gradu kao da se utrkuju u odbijanju da vode konstruktivnu ili učinkovitu politiku. Takvo ponašanje će se vjerovatno nastaviti ukoliko ih građani ne natjeraju da se promijene. U kontekstu smanjenja direktnog angažmana međunarodne zajednice, pritisak javnosti još je potrebniji.

Održivu budućnost Mostar može imati samo kao ujedinjen grad, sa modernom i efikasnom administracijom koja je sposobna da održi mir, pruži dobre usluge, te obezbijedi investicije koje

će donijeti nova radna mjesta i prognati siromaštvo iz tog grada. No Gradsko vijeće ipak nije imenovalo članove komisije za izdavanje stručnih mišljenja, iako je rad ovog tijela prije svega tehničke prirode i cilj mu je da unaprijedi proces prostornog planiranja u Mostaru.

Blokiranje rada Komisije za izdavanje stručnih mišljenja služi jedino sprečavanju efikasnog rada gradske uprave, kako se ne bi riješilo pitanje bespravne gradnje koja grad pravi nakaradnim i osiguralo da se u budućnosti građevinske dozvole izdaju na transparentan način u interesu svih stanovnika grada a ne samo nekolicine firmi sa jakim vezama.

Ne vjerujem da bilo ko zaista misli da je proces prostornog planiranja pitanje od "nacionalnog interesa". Niti se "nacionalnim interesom" može objasniti upropaštavanje HRT, koja je dovedena u situaciju tehničkog, administrativnog i financijskog kolapsa, da bi tek tada hrvatski političari odjednom otkrili da HRT igra važnu ulogu u održanju hrvatskog kulturnog identiteta.

Upravo su u tom kontekstu – u situaciji u kojoj se građanima ne pružaju potrebne usluge – političke stranke nedavno pokrenule inicijativu da se poveća broj ministarstava u Vladi Hercegovačko-neretvanskog kantona. Uz veći broj ministarstava biće lakše dodjeljivati položaje prema stranačkoj i nacionalnoj pripadnosti. Ali tvrditi da je ta inicijativa potekla iz želje da se poveća efikasnost istovremeno je i smiješno i bezobrazno.

U svjetlu toga, građani se pitaju zašto se međunarodna zajednica ne umiješa i kada će visoki predstavnik intervenirati? Kao odgovor na to, i sam bih postavio jedno pitanje. Zašto građani Mostara i Hercegovačko-neretvanskog kantona ne interveniraju? Privrednici, sindikalni aktivisti, novinari, intelektualci, omladinski aktivisti mogli bi uzeti stvari u svoje ruke. Političari koju su užasnuti korupcijom i nesposobnošću stranačke mašinerije također bi mogli i trebali

zauzeti stav.

U Mostaru ima puno nevladinih organizacija, ali još uvijek nema građanskog pokreta za bolji Mostar. Gdje su mladi koji bi trebali hrliti da se pridruže takvom pokretu, za dobro sopstvene budućnosti? Kad bi postojala baza koja bi vršila pritisak i zahtijevala promjene, možda bi čak bilo moguće raspisati prijevremene izbore za izbor političara koji su spremni raditi za bolju budućnost svih u Mostaru.

Sve dok građani Mostara sami ne preuzmu odgovornost za sopstvenu budućnost, moje intervencije samo će odgoditi katastrofu. Ja mogu i hoću i dalje raditi na tome, ali samo mojim trudom neće se postići održiva rješenja. Ako ja budem djelovao, mogu se postići kratkoročna rješenja. Ako građani Mostara budu djelovali, oni mogu postići dugoročni napredak. To je lekcija koju Mostar uči posljednjih 13 godina – lekcija koju bi cijela zemlja trebala naučiti.

Christian Schwarz-Schilling je visoki predstavnik međunarodne zajednice i specijalni predstavnik Evropske unije u Bosni i Hercegovine.